

ELi uued tarbijakaitsereeglid eksitavate ja ebaausate kauplemistavade vastu

© AP images/European Union-EP

Kuna piiriülene veebikaubandus muutub ELis üha populaarsemaks, püüab Euroopa Parlament tagada Euroopa tarbijatele tugeva kaitse sõltumata sellest, kust kaupa ostetakse.

17. aprillil 2019 kiitis Euroopa Parlament heaks uued reeglid, mis peaksid aitama parandada pakkumiste järjestamise läbipaistvust internetipõhistes kauplemiskohtades ja lahendada toodete kvaliteedierinevuste ehk nn kahetise kvaliteediga toodete probleemi.

Parlament tahab tarbijakaitse tugevdamiseks rakendada kollektiivset õiguskaitsemehhanismi ja määrata nõuetele mittevastavatele ettevõtjatele rohkem hoiatavaid karistusi. Uued õigusnormid hõlmavad ka juhtumeid (eelkõige seoses internetikaubanduse ja toodete kvaliteedierinevustega), mida praegu veel liidu õigusnormidega ei reguleerita.

Tugevam kaitse internetist ostmisel

Internetipõhisest kauplemiskohast ostes peaksid tarbijad saada selget teavet selle kohta, kes toodet või teenust müüb ja kas müüja on kutseline müüja või teine tarbija. Algusest peale peaks olema selge, kes vastutab ja milliseid õigusnorme kohaldatakse.

Nn uued võimalused tarbijatele (New Deal for Consumers) peaksid tagama ka suurema selguse veebiotsingutulemustes. Kasutajat tuleb teavitada, kui toote või teenuse kõrge koht otsingutulemuste järjestuses on kinni makstud.

Tarbijate õigusi tugevdatakse ka „tasuta” digiteenuste valdkonnas (need puudutavad lepinguid, mille eest raha ei maksta, kuid mis võimaldavad kauplejatel tarbija isikuandmeid kasutada). Nii nagu tarbijad saavad praegu kahe nädala jooksul tühistada tasuliste digiteenuste lepinguid, saavad nad edaspidi tühistada ka oma isikuandmete kasutamisel põhinevaid lepinguid. Seda hakatakse üldiselt kohaldama pilvsalvestusteenuste, sotsiaalmeedia ja e-posti kontode suhtes.

Internetipõhised kauplemiskohad on parandanud tootevalikut ja alandanud tarbijahindu, kuid üha rohkem leidub müüjaid, eelkõige kolmandatest riikidest, kes pakuvad ohtlikke või ebaseaduslikke tooteid. [2020. aasta novembris vastu võetud resolutsioonis](#) nõudis Euroopa Parlament tõhusamate meetmete rakendamist, et tagada kõigi ELis müüdavate toodete ohutus, olenemata sellest, kas neid müüakse internetis või väljaspool seda ja kas need on valmistatud ELis või mujal, kaasa arvatud uusi tehnoloogiaid, näiteks tehisintellekti sisaldavad tooted. Selleks soovib parlament kehtestada parema turujärelevalve ja suurema kontrolli internetipõhiste kauplemiskohtade üle, soovib suurendada nende vastutust ja nõuda neilt ELis toodete müümisel ühesuguste reeglite kohaldamist, olenemata nende asukohast.

Lisainfo: kuidas on Euroopa Parlament parandanud [digiteenuste kättesaadavust](#) ja [hõlbustanud veebis ostlemist](#)

Kollektiivhagid kõigis ELi liikmesriikides

Kõigis ELi liikmesriikides hakatakse kohaldama norme, mis võimaldavad ebaseadusliku tegevuse tõttu kannatanud tarbijarühmadel esitada [ühishagisid](#) ja nõuda hüvitist. Selleks, et taotleda massihüvitist, asendamist või parandamist, on võimalik esitada üks esindushagi mitmest ELi liikmesriigist pärit tarbijate nimel.

Rahalise hüvitise nõudmise ja ebaausate kaubandustavade korral lepingu lõpetamise õigusi ühtlustatakse kogu liidus.

Rohkem hoiatavaid karistusi

ELi tarbijakaitseasutused ei ole alati piisavalt valmis rakendama sanktsioone massikahju tekitava käitumise vastu, mis kahjustab paljusid tarbijaid üle ELi, ning karistused on riigiti erinevad ja sageli liiga nõrgad, et hoiatavat mõju avaldada. Et olukorda parandada, antakse liikmesriikide tarbijakaitseasutustele õigus määrata koordineeritud viisil mõjusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

Toodete kvaliteedierinevustega seotud probleemid

Uued õigusnormid aitavad lahendada ka toodete kvaliteedierinevuste ehk kahetise kvaliteediga toodete probleemi, mille puhul ühe ja sama kaubamärgi tooted erinevad üksteisest koostise või omaduste poolest. Tarbija pannakse uskuma, et ta ostab sama toodet, aga tegelikult see nii ei ole. Kuna [uuringud](#) on näidanud, et selliseid juhtumeid esineb eriti toiduainetööstuses, tahab Euroopa Parlament kahetise kvaliteediga toodete probleemi lisada ebaausate kaubandustavade musta nimekirja.

Lisainfo: [Euroopa Parlament võitleb ebaausate tavadega toiduainetööstuses](#)

Edasised sammud

Euroopa Liidu Nõukogu kiitis uued reeglid heaks 8. novembril 2019 ja liidu liikmesriigid peavad neid kohaldama 28. maist 2022.

Euroopa Komisjon on teatanud, et esitab 2020. aasta lõpuks kiiresti areneva digitaalteenuste valdkonna, sealhulgas [veebiplatvormide ja -kauplemiskohtade](#) paremaks reguleerimiseks uue digiteenuste õigusakti ettepaneku. Euroopa Parlament võttis 20. oktoobril 2020 vastu [soovitused](#), mis hõlmavad ka meetmeid petturlike kauplejate vastu, kes müüvad internetis võltsitud, ebaseaduslikke või ohtlikke tooteid.

Lisateave

[Menetlusdokumendid](#)

[ÜlevaadeELi tarbijakaitseasutuste ajakohastamine](#)

[Lisateave õigusaktide kohta](#)